Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 66 | JERSEY CITY and NEW YORK, | SATURDAY, APRIL 6, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | СУБОТА, 6-го КВІТНЯ 1996 р. | Ч. 66. РІК CIII

ВІДЗНАЧЕННЯ 10-ОЇ РІЧНИЦІ ЧОРНОБИЛЯ

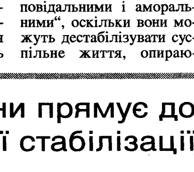
Повідомляємо, що завершується підготова центрального відзначення жалібної річниці. В п'ятницю, 26-го квітня, в год. 6-ій вечора в катедрі св. Патрика, 50-та вул. і 5-та аве. в Ню Йорку, відбудеться екуменічна відправа з участю представників різних віровизнань. Між почесними гостями будуть Кардинал Джан О'Коннор, дружина генерального секретаря ООН Бутрос Бутрос-Галі, губернатор стейту Ню Йорку Джордж Патакі та представники постійних представництв до ООН, включно з Анатолієм Зленком, постійним представником України до ООН, та генеральним консулом України Віктором Крижанівським. Головну промову виголосить губернатор Дж. Патакі.

Повідомляємо також, що в бюрі УНІС у Вашингтоні, тел. (202) 547-0018, можна одержати примірники проклямацій та інших матеріялів щодо самої катастрофи та її наслідків для використання по місцевостях. Також докладні матеріяли можна одержати в бюрі „Виклик Чорнобиля '96", тел. (201) 376-5440. Рівнож подаємо до відома, що завершується підготова 25-хвилинного англомовного документального фільму про Чорнобиль. Просимо вже тепер замовляти відеозапис цього фільму в канцелярії УККА, 203 Second Ave, New York, N. Y. 10003 і в канцелярії УАКРади, 140 Second Ave., New York, N. Y. 1003, висилаючи 25 дол., а також контактуватися з місцевими станціями телевізії, зокрема публічними і каблевими.

(Закінчення на стор. 3)

Л. КУЧМА ВИГОЛОСИВ ЩОРІЧНУ ДОПОВІДЬ У ПАРЛЯМЕНТІ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 2-го квітня, зі щорічною доповіддю у Верховній Раді України виступив Президент Леонід Кучма.

Л. Кучма

Під час доповіді у Верховній Раді був присутній весь склад Кабінету Міністрів України. Зупинившись на ознаках позитивних зрушень в державі, Президент України перейшов до критики певних політичних сил, організацій та осіб „антисистемного характеру", під час якої дісталося і представникам виконавчої влади.

До позитивних здобутків Л. Кучма зарахував передбачуваність держави, уникнення конфронтації між гілками влади, стимулювання конституційного процесу, утвердження авторитету України у світі та збереження миру. Ці ознаки дають підстави вважати, що 1995 рік увійде в історію як успішний.

З усією відвертістю і безпощадністю Президент засудив „саботаж економічного курсу в державі", здійснюваний лівими силами і окремими урядовцями. Дії таких урядовців Л. Кучма назвав „безвідповідальними і аморальними", оскільки вони можуть дестабілізувати суспільне життя, опираючись на частину населення, яка не готова до економічних реформ. Настав час, зазначив Президент, „кожному з нас дати чесну відповідь: хто він у політиці і для чого прийшов у політику".

На це питання Президент відповів майже всім, хто „прагне самоутвердитися на поразці реформи", але найбільше дісталося Урядові. За словами Л. Кучми, деякі урядовці виявляють „вільнодумство" уже після того, як рішення прийнято, чим гальмували і далі гальмують виконання рішень і реформ в цілому. Надалі, рішуче сказав Президент, він не допустить „дисидентства у власних структурах". Тим членам Кабінету Міністрів, які дозволяють собі дотримуватися думок протилежних щодо ухвалених державних рішень, Л. Кучма порадив залишити свої пости і надалі займатися „публічною політикою", щоб у такий спосіб спробувати домогтися чогось.

Не називаючи прізвищ, Президент пообіцяв дати рішучу відсіч тим, хто діє за допомогою "силового тиску і навіть політичного шантажу". „Спроби обмежити термін дії конституційного договору, як і перешкоджування дії якоїсь його частини, будуть розцінені мною як грубе порушення конституційного поля", — запевнив Л. Кучма, пообіцявши вжити всі передбачені законом заходи для недопущення беззаконня. На ці слова частина депутатів зареагували дружніми оплесками.

Доповідь Президента тривала півтори години й заторкнула всі сфери життя держави.

Загинув секретар Р. Бравн

Вашінгтон. — Військовий літак в дорозі з Тузлі до Дубровніка, на якому їхав секретар Департаменту торгівлі ЗСА Роналд Бравн і делеґація чільних керівників американських корпорацій, у середу, 3-го квітня, розбився всього дві милі від летовища у Дубровніку, де мав приземлитися. Загинули всі пасажири і залога, разом 33 особи. Точних даних про причину катастрофи немає, але приписують це нещастя поганій погоді.

В особі секретаря Департаменту торгівлі, 54-річного Р. Бравна, Уряд президента Билла Клінтона втратив не тільки здібного та енергійного урядовця, але щирого приятеля і довіреного дорадника, який був саме тією передовою особистістю, що значно причинилася до перемоги Б. Клінтона в 1992 році.

Р. Бравн,— чоловік і батько двоє дорослих дітей, виростав у нюйоркському Гарлемі, де він закінчив початкову і середню освіту, а правничі студії здобув у Ст. Джан'с університеті. Зразу після закінчення студій включився у політичне життя Демократичної партії, де постепенно вибивався по партійній драбині все вище і вище. Він був першим американцем афро-американського походження, який очолив крайовий провід Демократичної партії. Ставши секретарем Департаменту торгівлі, він енергійно та послідовно взявся за справу пропагування американського виробництва, відкриваючи для ЗСА чим раз більше закордонних ринків.

Президент Клінтон разом з дружиною Гиллари Родгам-Клінтон особисто склали співчуття дружині Р. Бравна Алмі та дітям, а тоді поїхали до Департаменту торгівлі, щоб зложити також співчуття працівникам з приводу втрати шефа та інших членів департаменту, які були членами тієї ж делеґації.

Секретар Р. Бравн загинув пропагуючи на Балканах можливості для американської торгівлі та підкреслюючи думку, що економічна сила повинна бути наріжним каменем американської закордонної політики.

Питання розташування фльоти є виключною компетенцією України

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 1-го квітня, Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило заяву, у якій сказано, що перенесення візити в Україну російського президента Бориса Єльцина в Києві сприйнято зі зрозумінням, не зважаючи на неодноразово потверджені дати.

Українська сторона зробила усе можливе для того, щоб проблеми між обома державами були вирішені на взаємовигідних умовах, сказано в заяві. Міністерство Закордонних Справ України висловило готовість продовжити переговори про умови на термін базування на українській території російської Чорноморської фльоти.

Водночас у заяві наголошено, що питання розташування Військово-Морських Сил України на її території є виключно внутрішньою компетенцією України як суверенної держави. Україна твердо дотримується Сочинських угод щодо Чорноморської фльоти, забезпечуючи свої національні інтереси. Українська сторона вважає, що принципово важливі угоди між двома країнами не повинні пов'язуватися з покищо нерозв'язаними проблемами.

Останнє стосується заяви пресового секретаря Президента Росії, що Б. Єльцин не може приїхати до Києва через нерозв'язаність питань базування російської частини Чорноморської фльоти.

У заяві сказано, що Україна готова прийняти президента Б. Єльцина у зручний для обох сторін час.

У вівторок, 2-го квітня, в Москві розпочалося чергове засідання Ради міністрів закордонних справ СНД. Українську делеґацію очолив перший заступник міністра Антом Бутейко. Засідання відбувається перед зустріччю керівників держав СНД, запланованою на 12-го квітня.

Уряд України прямує до фінансової стабілізації

Київ (Р. Р.). — У середу, 27-го березня, на пресовій конференції в Адміністрації Президента асистент Леоніда Кучми з питань економіки Валерій Литвицький повідомив, що пріоритетом діяльності Уряду є фінансова стабілізація.

Президент доручив скласти пляни усунення боргів у заробітній платні та пенсіях і до 2-го травня внести пропозиції до Верховної Ради щодо посилення відповідальности за своєчасну виплату платні.

Віцепрем'єр-міністер України з питань промислової політики Анатолій Кінах повідомив, що вже підготовлено проєкт указу про заходи щодо стабілізації розрахунків у народному господарстві. Указ покликаний затвердити платіжну дисципліну і зменшити взаємну заборгованість суб'єктів підприємницької діяльности.

За словами В. Литвицького, Л. Кучма щотижня зустрічається з членами Кабінету Міністрів з метою обговорення критичних моментів реформування економіки. Президент України вирішив посилити вимоги до діяльности Уряду. На щотижневих нарадах розглядатиметься стан виконавчої дисципліни в урядових структурах.

Президент своїм указом ввів пост віце-прем'єр-міністра з питань конституційного процесу в Україні й призначив на нього депутата Верховної Ради, члена Конституційної комісії Олександра Ємця.

Голова Уряду Євген Марчук вважає, що при Кабінеті Міністрів необхідно створити контрольно-інспекційне управління з прямим підпорядкуванням прем'єр-міністрові, оскільки ситуація в державі погіршується, а „об'єктивні причини пов'язані з суб'єктивним фактором". На думку прем'єра структура міністерств і відомств не відповідає проблемам сьогодення.

Росія обдурює світ щодо Чечні

Ґрозний, Чечня. — Незважаючи на офіційно проголошене російським президентом Борисом Єльцином припинення воєнних дій у Чечні, збройні сили Росії продовжують жорстокі бої з чеченськими патріотами у Веденському, Урус-Мартановському і Ачхой-Мартановському районах.

В селах Гойскоє, Цаведено росіяни заблокували мирних мешканців під тим приводом, нібито там ховаються чеченські бойовики. Є свідчення, що ці села обстріляно бойовими ракетами.

Проурядові московські засоби інформації впевняють, що мова йде вже не про війну, а про „спеціяльні льокальні операції". Більшість спостерігачів передбачали цю ситуацію, остерігаючи Захід перед передчасними похвалами на адресу Москви. Заява Б. Єльцина про припинення війни в Чечні і виведення звідти російських військ є черговим російським ошуканством, пов'язаним з майбутніми президентськими виборами.

В розмові з журналістами командуючий російськими військами в Чечні ґенерал-полковник Владімір Сємьонов визнав, що він ще не має певного пляну виведення формацій з чеченської території і що це виведення принаймні в квітні не відбудеться. Подруге, в Чечні, зокрема у Ґрозному, столиці республіки, залишиться значна частина російських військ.

Росія і Білорусь об'єдналися в ССР

Москва. — Росія і Білорусь уклали 2-го квітня договір про утворення Спільноти Суверенних Республік (ССР), повідомили засоби масової інформації.

Договір підписали президент Росії Боріс Єльцин і президент Білорусі Олександер Лукашенко.

Угода між двома країнами передбачає „узгодження сторонами зовнішньої політики, вироблення спільного становища щодо головних міжнародних питань, взаємодія в забезпеченні безпеки, охороні кордонів і боротьбі із злочинністю".

Разом з тим у договорі сказано, що кожна з держав „зберігає суверенітет, незалежність, територіяльну цілісність, конституцію, власний прапор, герб, гимн".

До кінця 1997 року передбачено „синхронізувати терміни і глибину економічних реформ", створити уніфіковану систему антимонопольного і податкового законодавства. Сторони домовилися про завершення створення спільного митного простору і єдиної служби управління.

Також має бути сформовано спільну транспортову систему з єдиними тарифами щодо вантажних і пасажирських перевезень. Крім того, домовлено створити спільну енергетичну систему, „уніфікувати грошову і бюджетну систему, створити умови для запровадження єдиної валюти".

На чолі цього державного утворення має стояти Вища рада, до якої увійдуть президенти обох країн, голови урядів і парляментів. Бюджет Вищої ради формуватимуть за рахунок щорічного відрахування фондів із державних бюджетів РФ та Білорусі.

Також має бути створена Парляментарна асамблея, до якої увійде рівне число депутатів від обох країн.

ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ

З уваги на Велику П'ятницю, 5-го квітня ц. р., це число друкується з датою суботи, 6-го квітня. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в понеділок з датою вівтірка, 9-го квітня. — **Ред.**

Відбудуться концерти Одеської Оркестри

Ню Йорк. — У четвер, 25-го квітня, о год. 7-ій вечора в залі Генеральної асамблеї ООН відбудеться концерт Одеської Симфонічної Оркестри під диригентурою Гобарта Ерла. Концерт присвячений виключно 10-ій річниці Чорнобиля та складатиметься передусім з творів українських композиторів. Вступ на цей концерт обмежений до дипломатів ООН, почесних гостей, а також 200 спонзорів по 250 дол. Особи, які хочуть бути спонзорами по-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

ДОПОМАГАЮТЬ ПРИВАТИЗУВАТИСЯ

ЧЕРНІВЦІ. — Тут відкрито представництво Міжнародної фінансової корпорації (МФК), що сприяє виконанню проєктів малої приватизації. Керівник групи консультантів МФК Володимир Співак зазначив, що у 36-ох містах України допомогу отримали понад 6,000 малих підприємств, зокрема це технічна, юридична та інформаційно-реклямова допомога. Крім того, в Маріюполі, Хмельницькому, Луганському і Черкасах засновано бизнесові центри для післяприватизаційної підтримки малого підприємництва.

ЗВИНУВАЧУЮТЬ ВИБОРЧУ КОМІСІЮ

ХАРКІВ. — Шість кандидатів на народних депутатів України від харківських організацій КПУ, Соціялістичної Партії, УНА-УНСО та ПЗУ і позапартійні поскаржилися до Верховного суду на Центральну виборчу комісію, яка не зареєструвала кандидатом на депутата Володимира Безим'яного. Відмова базується на тому, що він має і українське, і російське громадянство. Друзі, які його захищають, вважають, що головною причиною є його незалежні погляди та діяльність для об'єднання „братських народів". На запитання громадянином якої держави вважає себе Безим'яний, він відповів, що вважає себе громадянином „слов'янської держави", а за мету ставить „створити слов'янську єдність".

ВИЯВЛЕНО ТЕЧУ В РЕАКТОРІ ЗАЕС

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут 27-го березня о 1-ій годині ночі на третьому енергоблоці Запорізької АЕС під герметичною оболонкою реактора виявлено течу води, яка охолоджує реактор. Третій блок Запорізької АЕС зупинено на ремонт з метою усунення пошкодження.

РОЗПОЧАВСЯ ФЕСТИВАЛЬ „МИСТЕЦЬКЕ БЕРЕЗІЛЛЯ"

КИЇВ. — Тут від 27-го березня до 27-го квітня проходить 5-ий Міжнародний фестиваль експериментальних театрів „Мистецьке Березілля". За словами організатора фестивалю Сергія Проскурні, вистави пройдуть не лише на сценах київських театрів і центрів сучасного мистецтва, а й у приміщеннях Українського Дому, Будинку Актора, Центру Мистецтв „Славутич" у на площах та вулицях столиці. Остання декада фестивалю збігається з 10-ою річницею чорнобильської катастрофи, тому фестиваль закінчиться програмою „Екологія душі".

РАТИФІКОВАНО УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКУ УГОДУ

КИЇВ. — Верховна Рада України 26-го березня ратифікувала угоду між Україною і Японією про надання Україні позики в сумі 150 млн. дол. Угоду підписано в Токіо 28-го грудня 1995 року. Кредит буде використано на фінансування дефіциту державного бюджету. Кредит надається на 15 років, при чому в перші п'ять років сплачено підлягають тільки відсотки за використання кредиту. Окремим законом ратифіковано також угоду про надання Експортно-імпортним банком Японії кредиту на суму 50 млн. дол. Використання цього кредиту вирішуватиметься окремими постановами Верховної Ради України.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 2-ГО КВІТНЯ, Федеральний апеляційний суд в Мангеттені вирішив, що лікарі в нюйоркському стейті мають леґальне право в деяких обставинах допомагати своїм невиліковно хворим пацієнтам покінчити саогубством. Своїм одноголосним рішенням тричленна лава суддів Другого апеляційного окружного суду, на думку леґальних і медичних знавців, зробила історичний крок, змінюючи напрямок дотеперішніх судових рішень, які в останніх роках викликали чимраз гостріші вияви розбіжностей думок серед різних кіл населення країни. Згідно з рішенням, лікар має право записати невиліковно хворому пацієнтові ліки, котрі прискорять його смерть, але тільки тоді якщо згаданий пацієнт є ментально тверезим і особисто звертається за такою допомогою. Рішення відноситься тільки до лікарів, а не до інших осіб. Генеральний прокуратор стейту Деніс Вейкко відразу заявив, що вноситиме апеляцію проти цього рішення до Верховного суду ЗСА.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ статистичними даними досі повільна економіка країни починає з весною набирати більшого розмаху. Індекс провідних показників — механізм придуманий для завважения будь-яких економічних зворотів, у лютому підвищився на 1.3 відсотка, найвищий скок за останніх 20 років. Інвентар продукції зменшився на стільки, що може внедовзі заохотити компанії до більшого виробництва. Одначе аналітики на передбачений можливий економічний ріст задивляються досить скептично, вони радше приписують ці оптимістичні міркування передвиборчій кампанії.

У СВІТІ

В КІНЦІ БЕРЕЗНЯ на в'єтнамсько-камбоджійському кордоні митники затримали авто повнічнокорейської амбасади. Водій мав дійсний північнокорейський пашпорт на ім'я Кіма і віз декілька мільйонів фальшивих долярів. Поліція передала затриманого в руки правосуддя таїляндського міста Паттая, де знаходиться єдиний в реґіоні центр боротьби з фальшивомонетниками. У висліді аналізи відбитків пальців з'ясувалося, що затриманий Кім — це насправді колишній бойовик японської терористичної групи „Червона армія" Йошімі Танака. Його вже багато років розшукує Інтерпол — після викрадення в 1970 році японського пасажирського літака. Японські слідчі органи домагаються, щоб Таїлянд видав злочинця їм, бо певні, що він, крім усього, є таємним агентом комуністичного північнокорейського режиму.

„ЗЛОЧИНОМ ПРОТИ ШАХІВ" назвав чемпіон світу Ґарі Каспаров рішення президента Міжнародної шахової федерації Кірсана Ілюмжінова провести наступне змагання за світову шахову корону між росіянином Анатолієм Карповим і американцем Ґатою Камським у Баґдаді, столиці Іраку. В інтерв'ю для німецької газети „Вельт ам Зонтаг" Ґ. Каспаров сказав, що баґдадська зустріч „образить усіх спортовців світу". Водночас Ґ. Каспаров висловив готовість зустрітися в поєдинку з переможцем баґдадського матчу. „Якщо я програю, то матимемо нового чемпіона світу, а якщо виграю, то єдиним чемпіоном світу повинні визнати мене",— сказав Ґ. Каспаров і ще раз закликав до об'єднання очолюваної ним Професійної шахової асоціяції з Міжнародною шаховою федерацією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Конституційне безладдя

Питання прийняття нової конституції України наштовхнулося на проблему процедури її ухвалення. Йдеться не лише про те, чи буде її ухвалювати Верховна Рада, чи всеукраїнський референдум, але й про те, що депутати від лівих фракцій хочуть розглядати проєкт конституції постатейно, а дев'ять груп і фракцій правоцентристського спрямування вважають, що проєкт треба ухвалити в цілому, наперед узгодивши в комісіях окремі питання.

Питання процедури стоїть так гостро, що може затьмарити сенс конституційного процесу взагалі. Тим більше, що комуністи і їх прихильники хочуть відволікати увагу від основного питання і затягнути прийняття конституції на невизначений час.

Олександер Мороз закликає опонентів погодити всі питання в парляменті, сподіваючись домогтися поступок з боку Президента, а Президент покладає надію на референдум у випадку, якщо Верховна Рада не зможе схвалити проєкт конституції.

Однак ніхто не може ґарантувати успішного результату ні в першому, ні в другому випадках. Правоцентристи побоюються пасивности людей під час референдуму, що може привести Україну в імперію, а комуністи відчувають, що нема єдности в їхніх рядах у питанні відновлення СССР. Отож обидві сторони зацікавлені, щоб усе було вирішено в парляменті. Адже серед демократів також немає монолітної одностайности, інакше то не була б демократія. А це дуже небезпечно. Продовження дії совєтської конституції в уже незалежній Україні привело до глибокої політичної і конституційної кризи. Вирватися з неї вдалося завдяки конституційному договорові між Верховною Радою і Президентом. Згідно з договором, керівник держави, тобто Президент, має право формувати політику і ця політика є політикою держави. Водночас Президент є головою виконавчої влади і відповідає за виконання державної політики. Конституційний договір передбачив, що Верховна Рада є законодавчим органом і втручатися в політику Президента може лише в межах конституції. Ці межі чітко окреслені договором. Проте Верховна Рада чомусь вважає за потрібне давати організаційні доручення структурам виконавчої влади. Тобто, парлямент постійно бере на себе функції, які, згідно з конституційним договором, має Президент. Парлямент часто ухвалює вказівні постанови Кабінетові Міністрів, Генеральній прокуратурі тощо. Ось одна з них: „Кабінетові Міністрів у тижневий термін подати Верховній Раді графік погашення заборгованости державного бюджету України і місцевих бюджетів на 1995 рік і щотижня інформувати Президію Верховної Ради про його виконання". Подібних постанов видається дуже багато.

Стаття 16 конституційного договору передбачає, що Верховна Рада має право вирішувати питання державного життя тоді, коли „потрібне реґулювання законами України", але не постановами парляменту.

На жаль, парлямент дбає не стільки про законодавство, скільки хоче керувати. І це спонукує його до ліквідації президентури в Україні. Вже не раз траплялося, що праві або ліві сили в парляменті блькували прийняття того чи іншого закону.

Якщо уявити, що президентські структури зліквідовані й виконавча влада підпорядкована Верховній Раді, у якій час від часу якісь рішення блькуються, то неважко зрозуміти, що у виконавчій владі така ситуація неприпустима, бо це цілком розвалить державу. І неможливо конкретно ні від кого вимагати, бо парлямент — це загал, де персонально ніхто ні за що не відповідає.

Інша справа Президент — конкретна особа, яка цілковито відповідає за кожний свій крок. А у сьогоднішніх умовах, коли держава ще не має конституції, без Президента — хто б ним не був — її дуже легко зруйнувати. Виглядає, що саме на це і спрямована вся колотнеча навколо процедури прийняття конституції. Адже коли б вся влада перейшла до Верховної Ради, то її прокомуністична і проросійська більшість отримала б нагоду спробувати довершити свою авантюру.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ХОЛОДНА ВЕСНА

II

Білоруси спізнилися

Президент Лукашенко відповів насильницькими діями: міліція намагалася розігнати демонстрації, людей били, виламували руки, арештовували.

Гадаю, на цей раз білоруси спізнилися — Союз буде створено за формулою Лукашенка: Білорусь і Росія зіллються воєдино іще міцніше, ніж це було за часів СССР. Так сказав Лукашенко. А як він закликає до цього Союзу інші республіки — особливо Україну! Україні й справді є про що подумати, але не щодо вступу до Союзу — навпаки: щодо зміцнення курсу на Захід. Уже виступили з цього приводу Г. Удовенко і Є. Марчук. Певен, що вони висловили й становище Л. Кучми. Удовенко, наприклад, сказав так: покищо в України немає причин для занепокоєння, але ми припускаємо, що нас почнуть підштовхувати до вступу в новостворений Союз. Тоді ми скажемо своє вагоме слово. Не беру ці слова в знаки наведення, бо чув їх в радіо.

Що ж діється в нашій Україні? Ліві сили шаленіють, як ніколи. Вони розуміють: настав час для останнього й рішучого бою — як співається в компартійному гимні. Або тепер, або ніколи. Їхня головна мета — затягнути прийняття нової конституції України, аби вона не була прийнята до виборів президента Росії. Комуністи роблять ставку, звичайно, на Ґеннадія Зюґанова. Він звивається вужем, аби догодити всім — і сталіністам, і лібералам та соціял-демократам. Але комуністи вже виявили себе достатньо в думі, обдурити можна лише людей темних, недосвідчених.

Завдяки нерозважливому вчинкові комуністів популярність Єльцина почала зростати. І хоч він, звичайно, не демократ, але й не комуніст. Це тепер дуже важливо. Захід також ставить на Єльцина — попри всі його недоліки. Десять більйонів американських долярів, які вже потекли в Росію, зроблять свою справу. А найбільше слід сподіватися на рішучість президентської адміністрації на місцях — вона вже готова „аґітувати" за Єльцина давно виробленими способами. Неприємно про це думати, але Росія такою була завжди й покищо іншою не стала: як скаже начальство, так і треба голосувати. І все ж навіть це традиційне лихо є меншим, ніж перемога комуністів.

Україна з Божою допомогою потроху видирається з темної прірви, куди вона не могла не потрапити — так складалася її історія. Сьогодні цілий світ допомагає Україні, особливо належить завдячувати ЗСА. Найбільшою бідою нашою є засилля комуністів у всіх владних структурах, особливо в парляменті. Але ніяк інакше не можна позбутися цього, як через природну зміну поколінь. Бо інакше доведеться брести через ріки крови — брести до загибелі. Звідси й млявість економічних реформ, животіння колгоспного землеробства замість інтенсивного фармерства. Добре, що наші друзі на Заході все це розуміють і не відмовляються допомагати. Належить подякувати долі й за те, що маємо саме такого Президента, який сьогодні потрібен — людина сильної волі, незвичайної працездатности й не меншого досвіду.

Сьогодні не треба довго шукати, аби побачити ознаки нашого видужання. З'явилося багато крамниць західнього типу і головне — товари розкуповуються. Це вже не якісь окремі покупці, або навіть групки — це вже людські маси, отже народ. Можна сказати й так, що тут, у цій масовості, покищо не все гаразд — не менше половини капіталів перебуває в тіньовій економіці. Це передовсім недолік самої держави, її невміння ввести економічний процес в цивілізоване русло. Держава від цього страждає — вона не знає, як збирати податки: люди діють, щось виробляють і торгують, але податків не платять, бо все це відбувається поза державою, стихійно. Але то вже проблема держави — не народу, хай вона вчиться, як їй жити в нових умовах. Сам же народ, відчувши свободу, навчився її використовувати, аби поліпшити власне життя.

Покладаються на себе

Разом з державою страждає бюджетна сфера — пенсіонери, науковці, діячі культури. Це протилежний полюс тіньової економіки. Недолік великий, що й казати. Довго так жити не можна. І все ж видужання розпочалося саме з того боку, з якого повинно розпочинатися — з боку народних мас, які відчули продуктивність свободи. Наведу цікаву цифру з недавнього опитування: понад 60 відс. громадян заявили, що вони не покладаються на державу — тільки на себе самих. Там, де без держави вчора й дихнути було не можна, такі буцімто неґативні заяви громадян треба бачити як найголовнішу ознаку видужання. То є великий психологічний перелом — і він уже відбувся. Економічна самодіяльність народу — ось де наш порятунок! А форми цієї самодіяльности із стихійних незабаром перетворяться на організовані, законні — і саме в цьому полягає завдання держави.

На завершення розкажу, як я ходив до однієї наукової установи. Коли йшов туди, мусів пройти через двори. Тут я побачив стареньку, що порпалася у великому залізному ящику для сміття — вишукувала порожні пляшки, аби здати й купити хліба. Я запитав дорогу до інституту філософії — й вона заговорила. Яка ж то була привітна й інтеліґентна мова! Саме оця її мова сказала мені, що жінка, котра так занепала, у свій час належала до вищих прошарків інтеліґенції. Тяжко, дуже тяжко зробилося в мене на душі. Хотілося плакати.

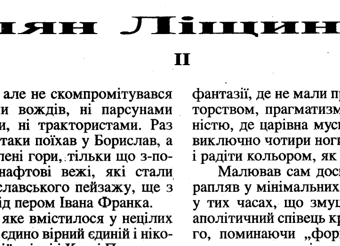
Та ось я з інституту повертаюся додому. День був соняшний, а саме в такі дні я не бачу світлофорів. Попросив одного молодика років тридцяти перевести мене через вулицю. Виявилося, що нам по дорозі, але він дороги не знає, бо щойно приїхав з Дніпропетровського. Пішли разом, розговорилися. І ось я довідався: переді мною швець-моделіст, котрий уже має власну майстерню з найманими помічниками, а невдовзі матиме цех модельного взуття. Вірю, що й фабрикантом стане.

— П'ять років тому мені не давали розпочати справу. За нещасну пару черевиків ганяли, мов сидорову козу. А тепер... Тепер плати податки — й ніхто тебе не зачепить, хоч мільярдами пазуху натоптуй.

— А ракетери?

— Було. Тепер їх не чути. О, людці гірші від ракетерів. Це комуністи. Але нас... Таких, як... Нас теж немало. Побачимо, чия візьме.

І тут уже мені не плакати хотілося, а співати. Така ж бо сьогодні Україна.

Ольга Кузьмович

Омелян Ліщинський

II

Так нищили хворе серце, але не скомпромітувався його пензель ні портретами вождів, ні парсунами „визволителів", ні доярками, ні трактористами. Раз так догнобили чоловіка, що таки поїхав у Борислав, а там знов знайшов свої улюблені гори, тільки що з-поміж них виструнчувалися нафтові вежі, які стали невід'ємною частиною бориславського пейзажу, ще з того часу, як він засміявся під пером Івана Франка.

Ціле своє творче життя, яке вмістилося у нецілих 50 років, залишився до кінця єдино вірний єдиній і ніколи не зрадженій любові, єдиній жінці і Красі Природи у всіх її проявах і порах дня.

Малював красу Криму і Чорного моря. Диво покручених сосен латиського Майорі і Дзінтарі, рибацькі вітрила на Балтиці — все це було різне за настроєм і кольором води і небес. Однак Карпати чув і бачив хіба найглибшими закамарками душі, ніколи не переплутав Криворівню з Дзембронею, а Яворів (карпатський) з Богданом, все то були ті його улюблені Карпати, але в кожному вибраному для роботи місці вони були тільки такі, як їх побачив враженим оком, і власне такі, які були в ту першу мить його побачення з тим місцем, що його захопило. Шукав собі тих місць довго, до чого робилося багато шкіців і рисунків, і лиш коли враження дозріло, як осіннє яблуко, тільки тоді могло воно вилитися кольором на полотно. Малював так захоплено, що лиш перші вересневі чи жовтневі сніги могли його виполошити з гір, і лиш тоді віз додому той свій скарб, свої карпатські враження, вже сконденсовані і викінчені. Так ділялося кожного літа, бо з кінцем весни збирав свій малярський реманент, чистив до блиску палітру і латав величезну малярську парасолю — то був знак, що вже йде на поклик своєї повелительки природи.

Осінь, зиму і весну виживався у другій своїй пасії — навчанні дітей у Дитячій Художній Школі, якої разом з директором Романом Турином був одним із співзасновників у 1946 році. Власне там під його чуйним, але в жодному разі не менторським оком, начитавшись досхочу казок, діти вичаровували з клаптиків паперу і клею свій ще тоді не вбитий мультиплікацією (картунами) чарівний незвичайний світ автентичної дитячої фантазії, де не мали права вступу дорослі зі своїм менторством, прагматизмом і бухгальтерською ментальністю, де царівна мусить мати тільки двоє очей, а пес виключно чотири ноги. Він вчив дітей тішитися світом і радіти кольором, як хто чув і бачив дитячою душею.

Малював сам досить багато, але на виставки потрапляв у мінімальних кількостях. Кому потрібний був у тих часах, що змушений був пережити, абсолютно аполітичний співець краси рідної землі, малярство якого, поминаючи „формалістичне бачення", зовсім не сприяло „комуністичному вихованню" доярками і вождями? Малював, і все це здебільшого потрапляло „за шафу"... І тільки в річницю свого 70-річчя, в 1983 році, він сам і прибулі з ним на його першу і останню виставку шанувальники мистецтва побачили виразно, в цілості, майже увесь його творчий доробок. Трудно собі уявити, яке зворушення огорнуло мистця, коли він сам став посеред пустої ще залі, готової до відкриття виставки, оточений своїми роботами, яких ніколи перед тим не бачив усіх разом, такими пишними і кольоровими. Майже пошепки, ніби питаючи сина і малої внучки Слави, прошелестів устами: „Чи то я все намалював?" Вже потім був аплявз, квіти і промови, і щире, а часом і ні, здивування, що жив собі у всіх на очах у Львові маляр Омелян Ліщинський. Знаний, що маляр, але не знаний ні вдома, ні за океаном, що так добрий і цікавий.

По трьох роках ще раз зібралися львів'яни до музею, аби у залі, де три роки тому висіли його образи, вклонитися його домовині, що стояла на гуцульському величезному ліжнику, який ніби з гуцульських жалібних саней поніс його на своїх барвах у вічність. Може до посмертної спізненої слави, а може, як тепер найбільше трапляється із прижиттєвими славами, у повне і стабільніше забуття. Однак мені щось не дає забути Мілька, забути нашу молодечу „пачку" з Варшави: я, майбутня журналістка, і три майбутні малярі з Академії Красних Мистецтв — Слава, Мілько і Яцьо Гніздовський. Вони відійшли — спочатку Слава, потім Яцьо, а відтак, десять років тому, Мілько. А я є, і зі мною живе моя „пачка": нас четверо зі сонцем у кишенях.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Світлий Понеділок

Як добре мати вдома оправлені річники неповторного гумористичного журналу „Лис Микита" і час від часу перечитувати завжди актуальні міркування сакраментального Гриця Зозулі, чи пак редактора і автора Едварда Козака. Здається, ніхто краще за нього не вмів охопити ситуації і почуттів наших людей тут, на нових місцях поселення, та всіх тих складностей, що принесло те нове життя в новій країні з новими звичаями.

Так паки і паки повторюється у тих „розмовах" Гриця Зозулі невимовно болюча, але дуже правдива проблема громадської ідіосинкразії двох календарів, подвійних святкувань і тому подвоєних непорозумінь, які то роздвоєння свідомости викликало у всіх без вийнятку українців на Північноамериканському континенті.

Скільки гіркої правди крізь свій поблажливий усміх дарував нам Гриць Зозоля, що часом не знати було, чи сміятися, чи плакати.

Не стало Ека і журналу „Лис Микита", з ним замовк Гриць Зозуля, а я перегортаю річники „Лиса" і дивуюся, скільки там того всього надалі актуального, якби справді було писане вчора або позавчора. Бо знову за порогом стоять свята — тим разом Великодні, що припадають цього року тиждень за тижнем, так що коли одні будуть битися вербою, інші засядуть до свяченого. І знову буде немов із тим духом Гриця Зозулі, що вибрався в Україну зі святочними віншуваннями, а там рідні дивувалися, чому так завчасу.

А все ж Гриць Зозуля якось не передбачив і не посміявся гірко з того, що вже тепер не стає декому, незалежно чи то в „польський", чи український, чи обидва Великодні, часу і охоти, як Бог приписав і велить наша релігія — принаймні відсвяткувати другий день свят, тобто Світлий Великодній або „обливаний" понеділок, як його в нашому народі називають і донині шанують. Це ж бо святковий день, призначений Церквою і народними звичаями, і знаємо, що нерозривні Великодня Неділя і Великодній Понеділок є тепер офіційними урядовими святами в цілій Україні.

А ми тут, хоча живемо в затишку та відносному добробуті, вирікаємося щораз більше своїх традиційних звичаїв, на власну руку щось посуваємо, щось викидаємо і ось тепер зустрічаємо Світлий Понеділок як робочий, сірий день.

Де поділося стримління зберегти для майбутніх поколінь наші традиції незредаґованими, недоторканими, бож вони так сильно зв'язані з церковними святами? Чому затратилося веселе, бризкаюче сміхом і водою обливання, яке було неодмінною частиною Світлого Понеділка? А по великодніх карточках немов на глум ще далі бігають хлопці з відрами у руках і хлюпають водою, що зависла десь по дорозі на українську дівчину...

Але не в тому суть справи, а в питанні, які українські установи замкнуть свої двері в понеділок, щоб їхні працівники могли святкувати як належить і побожно піти до церкви вдень, а не увечорі після дня роботи. Про те, однак, що і вівторок — це святочний день, принаймні позначений донині так в наших календарях, ми вже давно забули, а тепер видається, що тінь забуття і поспіху починає падати вже і на понеділок.

Ось так поволі самі забуваємо нашу віковічну традицію, а тоді самі дивуємося, що наші діти і внуки її не знають і не респектують. Так хтось перенесе „вільний день" на п'ятницю за західнім звичаєм, хтось забуде вже і про Велику П'ятницю і Світлий Понеділок, а про те, що ті дні були колись святом, молодь прочитає хіба у читанках чи у праці Олекси Воропая...

Як дивно, що жидівське населення поза Ізраїлем святкує „Песах" за непорушними канонами два дні, а то й довше. На це усім чітко вказують позамикані крамниці, немов вимерлі цілі частини міст та побожне відвідування синагог. Якось завжди підприємчиві жиди не бояться, що втратять на „бизнесі", коли не будуть в ці дні працювати, бо „ґешефт — ґешефтом, а свято святом". Все має свій віками і релігійними канонами усталений початок і кінець, не до пересування і не до скорочення. Цісареві — цісареве, а Богові — Боже!

О-КА

Роман Мазур

Христос воскрес!

Возвеселімся всі разом, браття:
Велике чудо сталося днесь,
Радійте, люди, і все живеє —
Христос Господній з гробу воскрес!

Він — наш Спаситель, Він добровільно
В Велику П'ятницю вмер на хресті,
Тим заслужив нам вічне спасіння
У своїй ласці і доброті.

Своїми муками, своєю смертю,
Під дикий гомін юрби, під сміх,
Він повернув нам втрачену ласку
За первородний для всіх нас гріх.

Не міг Він страсті як Бог терпіти,
Ісус терпів все як чоловік,
Вчинив нас дітьми Господа Бога
З дня воскресіння і аж повік.

Ісус розп'ятий молився щиро
І в муках смертних Отця просив,
Щоби небесний Отець врагам всім
Й його мучителям гріхи простив.

Яким безмежним є милосердя,
Як благородні його ідеї,
Отця просити свого на небі,
Щоб не карав Він злих фарисеїв.

Возвеселімся всі разом, браття,
Бо сталось чудо із всіх чудес,
Христос, Син Божий, три дні як вмерлий,
Із гробу мертвих живий воскрес!

м. Херсон.

Провідна неділя в Бавнд Бруку

Єпископат і Консисторія УПЦеркви запрошують всіх на Провідно-недільну прощу і молитовне відзначення 10-ліття Чорнобиля, що відбудеться у неділю, 21-го квітня ц. р., на Свято-Андріївському українському кладовищі у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Розклад днів прощі:

Субота 20-го квітня — год. 9:30 ранку Літургія, очолена Митрополитом Константином у церкві-пам'ятнику. Посвячення пам'ятника на могилі св. п. Ариєпископа Володимира (Дідовича). Поминальна трапеза у Домі Української Культури. Паркування авт і автобусів на площі Консисторії, 135 Davidson Avenue, Somerset, N. J. (напроті Somerset Marriott). Паркування на доріжках цвинтаря заборонено. Культурні виставки й продаж тільки в головній залі Дому Української Культури від год. 12-ої до 7-ої вечора. Вечірня і сповідь о год. 6-ій вечо-ра у церкві-пам'ятнику.

Провідна Неділя, 21-го квітня — год. 9 ранку: чин зустрічі. 9:30 год. ранку: Архиєрейська Літургія у церкві-пам'ятнику, очолена Митрополитом Константином у сослуженні Архиєпископа Антонія, Єпископа Паїсія, Єпископа Миколая Карпато-Руської Американської Епархії й місцевих священиків. Після Літургії, Соборна Панахида по невинних хертвах чорнобильської трагедії і по всіх похованих на Свято-Андріївському цвинтарі. Цвинтар закритий для паркування авт. Паркування виключно на площі Конституторії. Культурні виставки й продаж у головній залі Дому Української Культури від год. 1-ої по полудні до 7-ої вечора.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід 82 вул. в Ню Йорку

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
на Страсному і Великодньому тижні 1996 року

11-го квітня	**Страсний Четвер:**
10:00 ранку	Утреня та Літургія св. Василія Великого
6:00 вечора	Страсті Господні
12-го квітня	**Страсна П'ятниця:**
10:00 ранку	Царські Часи (Години)
2:00 по пол.	Велика Вечірня з винесенням Плащаниці
13-го квітня	**Страсна Субота:**
10:00 ранку	Надгробна Утреня і Літургія св. Василія Вел. Свячення пасок в церкві від 2:00 до 3:00 по пол.
9:00 вечора	Читання з Дій св. Апостолів перед Плащаницею
11:30 вечора	Полуночниця
14-го квітня	**ПАСХА, ВОСКРЕСЕННЯ**
12:00 вночі	Пасхальна Утреня, а після Утрені Пасхальна Літургія і свячення пасок
21-го квітня	**ХОМИНА НЕДІЛЯ**
	Служба в Церкві-Пам'ятнику св. ап. Андрія в С. Бавнд Бруку год. 9:30 рано. Панахиди на могилах у п'ятницю, суботу, неділю по службах.
5-го травня	**Неділя Жон-мироносиць:**
10:30 ранку	Служба Божа. Після Служби Божої Спільне свячене. День Матері.

Остання дорога М. Кавки

Похорони — це пресумне дійство. Але і воно має свої дві сторони медалі. Перша сторона — це жаль, смуток і біль, що з-посеред наших рядів (уже добре proріджених) відійшла людина з високими національно-творчими і моральними громадськими прикметами. Друга сторона медалі — це нагода виявити у згущеній формі етапи творчої праці і всього життєвого шляху людини. Це саме стосується до цих похоронів — прощання нашої гарної української громади із своїм видатним членом св. п. Миколою Кавкою.

У похоронному заведенні М. Насевича відспівали старинний Парастас: о. д-р мітрат Іван Біланич, парох церкви Христа Царя в Філядельфії, о. Франк Патриляк, парох церкви Верховних Апостолів Петра і Павла в Кліфтон Гайтс, о, крилошанин Ярослав Шуст, капелян Пластової Станиці в Філядельфії, о. Іван Кащак, капелян КПС в ЗСА, пластун куреня „Хмельниченки", та о. Нестор Івасів, сотрудник при катедрі Непорочного Зачаття ПД Марії, колишній виховник таборів молоді УЗХ, і вся громада.

Після Парастасу прощання з покійним. При тому грає ролю символіка, що оточує покійного, попри квіти від родини й організацій, що прикрашують домовину, стоять пра-пори, яких бережуть прапороносці: пластуни тримають свій прапор із знаменами, а члени Центральної управи ОДВУ свій синьо-жовтий стяг із написами і революційним тризубом, а з другого боку прапор 12-го Відділу ОДВУ ім. сотн. Юліяна Головінського в Філядельфії, членом якого був покійний. А лежить він у своїй пластовій уніформі, наче „на струнко", піднявши голову, щоб здати свій останній звіт пластуна-сеніора керівництва перед своїм Творцем-Повелителем і відійти на Вільну Ватру...

Першим сказав своє слово капелян Пластової Станиці у Філядельфії о. крилошанин Я. Шуст із глибокою евлогією для покійного, а першим із організацій — голова ЦУ ОДВУ інж. Володимир Зуляк: прозвучали глибокі слова признання за вагомість його труду на терені ОДВУ.

Д-р Олександер Білик, голова ЗУАДК, підкреслив великий вклад покійного у дію цієї високої гуманітарної установи. Від Відділу УАКРади у Філядельфії виступив інж. Юрій Іхтіаров, а від Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС) — Марія Лисяк.

Щирі кондоленції висловив дружині й усій родині покійного інж. Юліян Головчак від Т-ва „Св. Софія" і Фундації М. і О. Ценків „Добро творити". Марта Ковч з роду Бігун з Клівленду, де довший час (до 1977 року) проживали М. і В. Кавки, дуже щиро висловила сантимент молодших членів Пласту своєму улюбленому сеніорові-виховникові.

Основну промову від Крайової Пластової Старшини, від філядельфійської Станиці і від 4-го Куреня сеніорів „Характерники", членом якого був покійний М. Кавка, виголосив голова пл. інж. Богдан Турченюк. Він підкреслив не лише велику невтомну працьовитість пл. сен. М. Кавки, але й уміння захопити чимось гарним, шляхетним молодь — своїх вихованців, він умів дати ініціятиву, розбудувати намічене чи почате. Інж. Б. Турченюк згадав у своєму слові перед відкритою домовиною про найвищі пластові відзнаки покійного: орден Св. Юрія в золоті і зван- ня сеніора керівництва і два ордени у сріблі.

Наталія Пазуняк з черги передала глибоке спів - чуття дружині св . п. М. Кавки і родині від голови Проводу Українських Націоналістів Миколи Плав'юка з Києва та від представника ПУН на ЗСА д-р Зенона Городиського. Тоді Н. Пазуняк, як заступниця голови УЗХ висловила глибокий жаль з приводу смерти великого друга УЗХ. Наголошуючи істину, що non omnis moriar, звернулась вона до духово присутнього самого М. Кавки, який жив глибоко одухотворенним життям, а щедрі таланти свої, як дар Господній, множив, розпрацьовував і вручав іншим, які потребували його помочі.

Останнім промовляв односельчанин покійного пл. сен. Іван Нинка із Синевицька Вижнього. Ці зворушливі слова вітання і поклону від земляків закінчили ряд промов.

Тоді капелян о. І. Кащак заінтонував прекрасно інструментований пластовий „Отче наш", а закінчили присутні співом журливого „Ніч вже іде..."

У суботу, 24-го лютого, відправлено заупокійну Св. Літургію у Храмі Непорочного Зачаття ПД Марії. Головоним целебрантом був д-р мітрат Іван Біланич у сослуженні з двома священиками — о. Франком Патриляком і о. Нестором Івасевим.

Після закінчення відправ у церкві присутні переїхали на цвинтар св. Марії на Факс Чейс. Під сильні подуви вітру пролунала тужлива молитовна „Вічная пам'ять!" а свячена вода осіла краплями на віку домовини. Привезену дружиною з України з могили батьків Миколи землю першою зронено на домовину, а тоді — американська земля і квіти-квіти... Проспівали гуртом пісню про журливий відлет журавлів у вирій — через море-океан із прощальним „кру-кру"...

Відтак родина запросила учасників похорону до УОКЦентру на тризну, якою проводив вміло інж. Богдан Турченюк.

Першою сказала своє прощальне слово в обох мовах — українській і англійській молода мама Мотря Бойко-Вотерс від „Світлички" при УЗХ. Від Крайової Пластової Старшини передав телефонічно глибоке співчуття голова КПС Зенон Голубець, колишній вихованок пл. сен. М. Кавки. Від КПС говорив крайовий референт Уладу Пластових Сеньйорів Володимир Гнатківський з Ню Йорку. Від Головної управи ОМУС виступили: Володимир Кушніренко і Осип Терлецький з Торонто. Пластун Юрій Тарасюк, як колишній вихованок М. Кавки ще з Клівленду, також сказав прощальне слово. Від реґенсбурзької „Театральної Студії" промовила Надія Оранська, а від Стрийського комітету виголосила слово співчуття Слава Рубель. Михайло Ковальчин, голова УККА у Філядельфії, виступив із словом глибокого признання покійному, а Уляна Процюк сказала своє слово співчуття від Таборової комісії при УЗХ.

Ведучий інж. Б. Турченюк прочитав листа співчуття від голови УЗХ Наталії Іванів з Чикаґо, а Марта Ковч висловила глибоке співчуття від 8-го Відділу УЗХ в Клівленді.

Після промов від усіх організацій прозвучала сумовита пластова пісня „Сіріли у сумерку вечора шатра..." Молитва закінчила цю традиційну тризну.

Подали ми тут всю мозаїку вислову людських почувань і глибокого признання діячеві, зокрема пластунові, який дотримувався завжди пластового закону.

П. Н.

Відзначення...

(Закінчення зі стор. 1)

У центральній програмі також відбудеться окреме відзначення в Білому Домі 10-го квітня ц. р. з участю Гилларі Клінтон. Окремі запрошення на цю подію будуть розіслан' Б...им Домом. Покищо не вирішене питання окремого підписання проклямації Президентом ЗСА у Білому Домі з участю духовенства та представників громади.

Наукові конференції запляновані по різних університетах: Колюмбії, Єйл, тощо, а також в приміщеннях ООН в самий день річниці. Такі конференції відбува-тимуться впродовж цілого року. Просимо зокрема стежити за повідомленнями про подібну конференцію у вашій місцевості. У зв'язку з конференцією у Колюмбійському університеті відбудеться святочна вечеря 8-го квітня в год. 6:30 вечора у бібліотеці самого університету. За даними просимо звертатися до Фундації Допомоги Дітям Чорнобиля: (201) 376-5140.

Основне завдання зорганізованої української спільноти — влаштувати місцеві відзначення з участю місцевих комітетів та преси. Ціль цих відзначень — звернути увагу світу не тільки на саму катастрофу, але й на її наслідки, які не тільки довготермінові, але також дуже коштовні. Деякі дані вказують, що майже 2.5 млн. людей заражені радіяцією, та біля 12 відс. державного бюджету України видається річно на покриття коштів, пов'язаних з Чорнобилем. Місцеві відзначення повинні знайти відгомін в місцевій пресі, телевізії, радіо тощо. Відзначення можуть мати різний характер — екуменічні відправи, свічкові походи, семінари тощо.

Тому що центральні відзначення доволі коштовні, звертаємося до громади допомогти своїми щедрими пожертвами. Центральний комітет „Виклик Чорнобиля '96" веде уважну фінансову політику з розмислом, бо левову частину зі зібраних фондів використовуватиметься для допомоги самим жертвам чорнобильської трагедії. Просимо висилати свої пожертви на Chornobyl Challenge '96, Self-Reliance (N.Y) FCU, 108 Second Avenue, New York, N. Y. 10003, або Self-Reliance Ukrainian Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622. Усі датки можна відтягнути від податку.

Виклик Чорнобиля '96

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ в КАНАДІ „СЛОВО"
ділиться сумною вісткою, що 27-го березня 1996 року в Едмонтоні несподівано відійшов у вічність на 76-му році життя

св. п.
д-р
ОЛЕГ ЗУЄВСЬКИЙ

Професор Альбертського університету, довголітній голова ОУП „Слово" в Канаді, відомий поет і перекладач.

ПАНАХИДУ відправлено в суботу 31-го березня о год. 7-ій веч. в українській православній катедрі св. Івана, а заупокійну Службу Божу там же 1-го квітня о год. 10-ій вранці в Едмонтоні.

Родині покійного складає глибоке співчуття

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА „СЛОВА":
Голова — ЯРОСЛАВ БАЛАН,
секретар — ОЛЕКСАНДРА ЧЕРНЕНКО,
касир — БОГДАН МЕДВІДСЬКИЙ

Пропам'ятна конференція

Ню Йорк. — Заходами Ради російських і східноевропейських студій Єйлського університету, Інституту Гаррімана Колюмбійського університету, Фундації родини Чопівських, Єйлської української ініціятиви, Коаліції Чорнобильського Виклику '96, Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля і Наукового Товариства Шевченка влаштовують дводенну пропам'ятну конференцію „Чорнобиль після 10 років".

Конференція почнеться у понеділок, 8-го квітня, у авдиторії Правничої школи Єйлського університету, 127 Волл вул. в Ню Гейвені, Конн., год. 8:45 ранку до 3.30 по полудні, а продовжуватиметься у вівторок, 9-го квітня, у Міжнародній школі громадських справ Колюмбійського університету в авдиторії Алтшула, 420 118 вул. захід в Ню Йорку., год. 9-а ранку до 4:30 по полудні.

Доповідачі: Амбасадор А. Зленко (до ООН), проф. Д. Марплс (університет Алберти), В. Яворівський (член українського парляменту), д-р Ю. Щербак (амбасадор України), К. Паскуал (Рада крайової безпеки), проф. М Фесбах (Джорджтавн університет, віцепрем'єр-міністер В. Дурдинець (Україна), А. Ярошинська (журналістка „Ізвєстія"), д-р О. Січ (МІТ), конґресмен Б. Ґілман, д-р Н. Ґрос (Єйлський інститут проблем здоров'я суспільства), д-р О. Мотиль (Колюмбійський університет).

Вступ на конференцію 35 дол.(два дні), 20 дол. (один день). Студенти і професори університетів Єйл і Колюмбії — вступ вільний з виказкою. За реєстраційними інформаціями можна звертатися телефонічно на числа (203) 432-3423 (Єйл) і (212) 854-8487 (Колюмбія).

Відбудуться...

(Закінчення зі стор. 1)

винні переслати свої дат-ки на American Friends of the Odessa Philharmonic, c/o Askold S. Lozynskyj, 5 East 7th St., New York, N. Y. 10003.

В неділю, 28-го квітня, в Кеннеді Центрі у Вашінґтоні відбудеться концерт Одеської Симфонічної Оркестри. До участи запрощується всіх. За даними слід контактуватися з Ларисою Чопівською на число телефону : (202) 363-3964.

В 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА і БАТЬКА

св. п.
д-ра
ВОЛОДИМИРА КЛАЧКА

будуть відправлені заупокійні
СЛУЖБИ БОЖІ
в четвер 11-го квітня 1996 р.
в таких католицьких церквах:

св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о год. 7:45 рано;
св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.;
в Римі буде відправлена Свята Літургія Владикою Іваном Хомком.

Родину, приятелів і знайомих просимо згадати покійного у своїх молитвах.

дружина — ЛЮБА
доньки — д-р МАРТА
— д-р ДАРІЯ з мужем д-ром ДЖЕРАРДОМ

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
ділиться сумною вісткою з членством УІТ і громадянством, що 24-го березня 1996 року на 94-му році життя відійшла у вічність в Міннеаполісі, Мінн.

св. п.
проф.
НЕОНІЛА КОРДИШ-ГОЛОВКО

видатна постать української науки, археолог, автор цінних праць з ділянки трипільської культури, дійсний член і колишній член Управи Українського Історичного Товариства, співробітник „Українського Історика" та інших наукових установ.
Вічна їй пам'ять!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Ділимося сумною та болючою вісткою з родиною, друзями та приятелями, що 22-го березня 1996 року несподівано в Голливуді, Фла. відійшла у вічність на 86-му році життя

сл. п.
д-р (дентистка)
ЕМІЛЯ ВОЙНАРОВСЬКА
з дому НЕСТЕРЧУК

ПОХОРОН відбувся 27-го березня в Fort Lauderdale, Florida на католицькому цвинтарі Our Lady Queen of Haven.

Залишила у смутку:
чоловіка — РОМАНА
сина — АНДРІЯ
внуків — АНДРІЯ, РОМАНА, МАТВІЯ
внучок — ЕМІЛЮ, ТАНЮ
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Україні, Польщі.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА минулого понеділка, 1-го квітня, одноголосним рішенням посилив закон про заборону дискримінації на підставі віку, зокрема коли ідеться про працю. Закон відносився завжди до осіб понад 40 років, але були випадки, що 40-річного працівника замінювали іншим понад 40-річним працівником і тим способом оминали можливих судових оскаржень. Тепер Верховний суд вирішив, що це не матиме жодного відношення, бо раз особу звільнено на підставі віку, то неважливо чи її замінено особою того самого віку, фактом лишається, що дана особа втратила працю на підставі вікової дискримінації та може добиватися судового процесу.

У ПОНЕДІЛОК, 1-ГО КВІТНЯ, Ес-Бі-Сі комюнікейшенс одна з більших регіональних телефонічних компаній з осідком у Тексасі повідомила, що за 17 блн. дол. придбала телефонічну компанію Пасифік Телесис Груп. Це купно створить гігантську компанію та колосальну телефонічну мережу, що обслуговуватиме сім стейтів на захід від ріки Міссіссіппі, включаючи Тексас і Каліфорнію. Ця злука є наслідком недавно прийнятого Конгресом нового закону у справах зв'язку та на думку аналітиків вказує, що телекомунікаційні підприємства способом об'єднання намагаються долати майбутню конкуренцію.

ХОРВАТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ Тіхомір Бляжкіч добровільно стане перед Міжнародним трибуналом у Газі в справах колишньої Югославії. Його, як генерального інспектора хорватської армії, звинувачують у геноциді щодо боснійських мусулман. Прокуратор трибуналу Ричард Голдставн не дозволив Т. Бляжкічеві вдатися до адвокатів. Генерала судитимуть за безпосередню причетність до розстрілу понад 100 мешканців боснійського села Амічі у квітні 1993 року і у створенні концентраційних таборів на території самопроголошеної „Республіки Герцеґ-Босня". Офіційне хорватське керівництво, яке відзначило військові „подвиги" генерала Т. Бляжкіча найвищою державною нагородою, заявило, що він не брав участи у злочинах, а тільки виконував обов'язки перед батьківщиною.

КОРОЛІВСЬКА КАНАДСЬКА кінна поліція,тобто елітні формації охоронців закону і порядку в країні, здійснила велику операцію проти контрабандистів на канадсько-американському кордоні. Центром операції став район Сейнт Лоренс Сівей Веллі. За незаконне перевезення зі З'єднаних Стейтів Америки тютюнових виробів та алькогольних напоїв заарештовано 170 осіб. Мова йде не про звичайних туристів, а про організовані групи контрабандистів, у яких поліціянти конфіскували 78 авт та інше майно на загальну суму 15 млн. дол. Серед затриманих є члени монтреальської „філії" молодечої групи мотоциклістів „Ангели пекла", а також учасники банд китайських та в'єтнамських імігрантів.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

З шкільного життя Філядельфії

Цьогорічна сніжна зима дещо порушила заплановані зайняття в НУРШ в Філядельфії (директор школи д-р О. Лужницький). Але все таки і учні, і їх наставники зуміли організовано закінчити півріччя.

Проведена академія для відзначення Українських визвольних змагань 22-го січня 1918–19 років. Змістовну доповідь до цієї дати підготував А. Керницький, учень 12-ої кляси, під керівництвом вчителя Р. Дубенка. Після невеликої художньої частини заступником директора мгр Вірою Бей проведена роздача нагород визначним учням нашої школи. Варто відмітити, що минуле півріччя багато учнів не тільки молодших, але й старших кляс, закінчили з відмінними успіхами, чим були задоволені вчителі, родичі та й самі учні, бо доклали до цього багато праці.

А в березні, як і кожного року в цей час, віддаємо шану нашому Світочеві Тарасові Шевченкові.

16-го березня у великій залі УОКЦ зібрались учні, вчителі та родичі й гості. Від наймолодших і до старших — кожен хотів прилучитись до цього свята. Тому й програма була багатою і цікавою.

Доповідала учениця 11-ої кляси Оля Смолинець, яка розпочала свій виступ рядками з вірша Ю. Федьковича:

„Спом'янімо ж, панибраття,
Святого му нині!
Не вмерлого, а живого, —
Бо слово не гине".

Вона розповіла про значення Шевченкового „Кобзаря" від часу його виходу в світ до сьогодення і закінчила: „Шевченко згас, але світло його генія з кожним роком яскравіше освітлює українській нації живим, мертвим і ненародженим землякам Шевченка, вказану ним велику мету і шлях до неї".

А ведуча Віолета Кукуцька (12-та кл.) все оголошувала та оголошувала наступні номери. Наші самі наймолодші „Дзвіночки" та „Соняшники" з Світлички співали пісню „Слава, слава Тарасові", за що були нагороджені щедрими оплесками. Але ніхто в залі не догадався, що декому з цих маленьких артистів було страшно перед виступом, що оросили сльозами свій перший вихід на „велику сцену".

Гарною деклямацією порадували глядачів учень 8-ої кляси Юрко Паньків, учениця 7-ої кляси Оксана Яворська, Леся Строцька, Наталя Караман, Ромчик Микисвич (передшкілля), які виступали з віршами Шевченка. Співали пісні також на слова Тараса Шевченка учні передшкілля, 4-ої кляси та 2-ої кляси (солістка Леся Петик). Деклямували вірші Т. Шевченка і про Шевченка учні 1-ої, 2-ої, 3-ої та 8-ої кляс.

До портрету Т. Шевченка учні поклали живі квіти. Ошатно вдягнені в вишиванки, з піднесеним настроєм діти і дорослі відзначили пам'ять Славного Кобзаря, що є ознакою того, що Тарас живе в кожному серці свідомого українця.

Свято закінчилось виконанням національного гимну зі сцени учнями 2-ої кляси (диригент Уляна Заліпська) спільно з усіми присутніми в залі.

Галина Клюк

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ВІЛКС БЕРРІ, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 21-го квітня 1996 р. о год. 2-ій по пол.
228 Maple Road, Berwick, Pa.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

29, 164, 169, 236, 282, 333

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:
Марта Лиско, секретар УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Тимко Бутрей, голова — Терена Бутрей-Йоге, секретар

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу 20-го квітня 1996р., о год. 1-ій по пол. в

St.Michael's Church Hall
W. Oak Street, Frackville, Pa.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим пра-вом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

Фраквілл,	242, 382	Мт. Кармел,	2
Магоней Сиਤі,	305	Шамокін,	1
Мек Аду,	7	Шенандоа,	98
Майнерсвілл,	78	Ст. Клер,	9, 31
		Лігайтон,	389

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У зборах візьме участь
Марта Лиско, секретар УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Йосиф Чабан, голова
Адольф Словік, касир — Галина Словік, секретар
Йосиф Сидор, почесний голова

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Сиракюзи/Ютика, Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 20-го квітня 1996р., о год. 2-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette Street, Syracuse, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

21, 38, 39, 58, 121, 192, 202, 271, 283, 317, 330, 484

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:
Володимир Корчинський, радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Володимир Корчинський, голова
мгр Михайло Середович, секр. Микола Велич, касир
д-р Іван Гвозда, Іван Чопко — почесні голови

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 14-го квітня 1996 р. о год. 2-ій по пол.
в St. Mary's UC.C. Hall
457 Noble Ave., Bridgeport, CT.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

12, 52, 59, 67, 101, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь
д-р Нестор Олесницький, заст. предсідника УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Ірина Олійник, заст. голови
Тарас Сливінський, секретар — проф. Іван Телюк, почесний голова Округи